

רבי אליעזר סבר: תרומתי לשון רבים הוא ובשתי תרומות הכתוב מדבר. אחת תרומה טהורה, ואחת תרומה תלויה, שהיא ספק טהורה. ואמר רחמנא עביד לה שימור. כדכתיב "משמרת", ואפילו לתרומה התלויה. ולכן סובר רבי אליעזר שאם היתה מונחת במקום התורפה יניחנה במקום המוצנע.

ורבי יהושע סבירא ליה: "תרומתי" לשון יחיד כתיב. ואין הכתוב מדבר אלא בתרומה טהורה. ולכן סובר רבי יהושע שאם היתה מונחת במקום המוצנע רשאי להוציאה למקום התורפה, כיון שאין חובה לשמור בטהרה, אלא תרומה טהורה.

[יש פעמים שיש שינוי במקרא בין צורת כתיבת אותיות התיבה, הנקראת "מסורת", לבין צורת קריאתה.

יש מחלוקת האם יש "אם למקרא" או "אם למסורת", דהיינו: האם העיקר כצורת הכתיבה, או העיקר כקריאה].

והוינן בה: מהא דרבי אליעזר דרש "תרומתי" לשון רבים, דמשמע שתי תרומות, אף שבמסורת כתוב "תרומתי" בלא וי"ו — למימרא, דרבי אליעזר סבר: יש "אם למקרא"?

[נחלקו תנאים אם מוכר אדם את בתו

והטעם דבעינן למדרש מקרא דאין בהם איסור הטלת מום: כי פלקא דעתך אמינא הואיל ואסירי בגיזה ועבודה אף לאחר שנפדו, במומין, להטיל בהם, נמי ליתסרו. קא משמע לן קרא דשרי.

ומקשינן: ורבנן נמי, הכתיב: "כל מום לא יהיה בו". ומאי דרשי מהאי קרא?

ומתריצין: לגרמא, לאסור הטלת מום אפילו על ידי גרמא. הוא דאתי.

א-ת2 דתניא: "מום לא יהיה בו". אין לי אלא שלא יתן בו מום בידים.

מנין שלא יביא דבילה ובצק, ויניחנה על האוון של בהמת הקרבן כדי שיבא הכלב ויאכלנה, ועל ידי זה יגרם מום לקרבן?

תלמוד לומר: "כל מום" לרבות: אחד מום, ואחד כל מום. דהיינו אפילו על ידי גרמא⁽¹⁷⁾.

הבא, בתרומה, בקראי פליגי.

דאמר רב יהודה, אמר שמואל: וכן אמר ריש לקיש, וכן אמר רב נחמן, אמר רבה בר אבוחה: כתיב: "ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי".

[וראה עוד בדבריו שהדבר נתון במחלוקת ראשונים].

17 המנחת חינוך [מצוה רפז] דן אם האיסור לגרום מום בקדשים הוא מדאורייתא או שזה מדרבנן וגזרו שגם אם גרם מום לא יוכל לשחוט על מום זה.

והביא הגרי"ז את דברי הגר"ח, שמוכיח, כי כל מה שצריך את הדין שמטילין מום בבעל מום זה דוקא במום עובר, אבל מום קבוע הוא פסול לגמרי, ואפילו הקדושה נפקעת ממנו, ולכן לכולי עלמא מותר להטיל בו מום. ולסברא זו, זה לאו דוקא מתי שהוא נולד כך, אלא בעצם היותו היום בעל מום קבוע הוא אינו קדוש.

הקטנה ל"שפחות אחר שפחות" דהיינו אם מכר אותה לשפחה ונשתחררה מהאדון בעודה קטנה, ביוכל או לאחר שש שנים, האם יכול אביה למוכרה שוב. וכן נחלקו אם מוכרה ל"שפחות אחר אישות", דהיינו אם השיאה אביה ונתגרשה מבעלה האם יכול עתה למוכרה].

ורמינחה: תניא: כתיב "לעם נכרי לא ימשול למכרה בבגדו בח". האי "בבגדו" לשון בגד הוא, שכיון שפירש האדון טליתו עליה, דהיינו שנשאה לאשה וגירשה אחר כך, שוב אינו רשאי האב למוכרה, שאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות. כי נישואי האדון הם כאילו מכרה האב לאישות [ולאו דוקא בנישואי האדון אלא אפילו אם נישאה לאיש אחר הדין כן]. אבל אם לא נשאה האדון אלא נשתחררה ממנו יכול האב למכרה שוב, דמוכר אדם את בתו לשפחות אחר שפחות, דברי רבי עקיבא.

רבי אליעזר אומר: "בבגדו" — לשון בגידה הוא, שכיון שבגד בה אביה בכך שמכרה לשפחות [אפילו לא נשאה האדון] שוב אינו רשאי למוכרה, דאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר שפחות. אבל אם לא מכרה האב אלא השיאה יכול למוכרה אחר שנתגרשה, דמוכר אדם את בתו לשפחות אחר אישות.

ופלוגתייהו תליא ביש אם למקרא או למסורת. שרבי עקיבא סובר יש אם למקרא והקריאה היא בחירי"ק תחת הבי"ת השניה של "בבגדו", דהיינו לשון בגד. ורבי אליעזר

סובר יש אם למסורת, ומאחר דלא נכתב יו"ד אחר הבי"ת השניה הרי זה כאילו הבי"ת נקודה בקמץ, דהיינו לשון בגידה.

וקשיא מהתם אהא דאמרין הכא דרבי אליעזר סבר יש אם למקרא?

ומתרצינן: אלא, הכא ב"לך" קמיפלגי. דכתיב: "ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי".

רבי יהושע סבר: "לך" — תרומה הראויה לך, שמור. ושאינה ראויה לך — דהיינו תרומה שהיא ספק טמאה, לא תשמור.

ורבי אליעזר סבר: הך תרומה שהיא בספק טומאה, הא נמי ראויה היא, שמא יבא אליה ויטהרנה.

אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי שמעון!

מתקיף לה רב נחמן בר יצחק: הי רבי שמעון דאמרת הלכה כמותו?

אילימא, רבי שמעון דמתניתין, דאמר: יקוז, אף על פי שעושה בו מום. דסבירא ליה דבר שאין מתכוין מותר. וכי עד השתא לא אשמעינן שמואל דקיימא לן דבר שאין מתכוין מותר?

והא רב חייא בר אשי אמר רבי: הלכה כרבי יהודה דאמר: דבר שאין מתכוין אסור.

אין על זה חיוב מלקות.

והתוס' בככורות סברו שזה אסור מדאורייתא, וכתב המנ"ח שבודאי אף לשיטתם

ורב חנין בר אשי אמר שמואל: הלכה כרבי שמעון דאמר: דבר שאין מתכוין מותר.

ורב חייה בר אבין מתני בלא גברי, בלא רב חייה ורב חנן. אלא: רב אמר: הלכה כרבי יהודה.

ושמואל אמר: הלכה כרבי שמעון.

וכיון דכבר אשמועינן שמואל דהלכה כרבי שמעון למה ליה לאשמועינן תרתי זימני?

ומתריצין: אלא, מאי רבי שמעון דקאמר הלכה כמותו? רבי שמעון דברייתא, דאמר: אף ישחט על אותו המום. דכיון שלא הטיל את המום מתוך כונה להתירו אלא כדי שלא ימות לא קנסינן ליה.

ורב שישא בריה דרב אידי מתני לה בהדיא: אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי שמעון דברייתא.

מתניתין:

כהן הצורם, הפוגם, אוזן בכור, כדי לעשותו בעל מום ולהוציאו לחולין — הרי זה לא ישחוט עולמית את הבכור הזה ואפילו אם יפול בו מום אחר, דברי רבי אליעזר. דקנסינן ליה על שהטיל מום בקדשים.

וחכמים אומרים: כשיוולד בו מום אחר, ישחוט עליו. שלא קנסו אלא על אותו מום

שעשה.

גמרא:

ומקשינן: ומי קנים רבי אליעזר שלא יהיה מותר לעולם?

ורמינהו, תנן: מי שהיתה לו בהרת שהיא נגע טמא שאסור לקוצצו במטרה להטהר, ונקצצה הבהרת שלא במתכוין, טהור. וילפינן לה מדכתיב: "כל ימי אשר הנגע בו יטמא" — למעט, היתה לו בהרת ונקצצה.

ואם קצצה לבהרת במתכוין (18) —

רבי אליעזר אומר: קונסים אותו על שעבר על איסור קציצת נגע, ואינו טהור אלא לשיוולד לו נגע אחר, ויטהר הימנו, ואז יטהר אף מן הנגע הראשון. דאיגלאי מילתא שריחמו עליו מן השמים שאף אם היתה הבהרת הראשונה נשאת, היה מתרפא גם ממנה.

וחכמים אומרים: עד שתפרח הבהרת של הנגע האחרון, בכלולו, בכל גופו. משום שאף אם היתה נשאת הבהרת עליו [ולא היה קוצצה] היה טהור. דכתיב: "והנה כסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את הנגע". או עד שתתמעט בהרתו הראשונה מכגרים. כלומר, שבעת הקציצה היה בה פחות מכגרים, שהוא שיעור הנגע לטמאות (19).

איש מהתוספות במסכת בכורות.

19. ביאר רש"י במסכת בכורות, שהכוונה היא, שאם היה הנגע פחות מגריס לפני שקצץ, לא קנסו אותו. ועיין באגרות משה [קדשים כה] שהוכיח מדברי רש"י, שיש איסור לקצוץ נגע גם

18. כתב התפארת ישראל בביאורו על המשנה, שבפשטות קנסו אותו דוקא אם יש סימני טומאה, וכבר החליט אותו הכהן. אולם מרש"י במסכת בכורות מוכח, שאם קצץ את כל הנגע, דינו חמור יותר, וקנסו אותו גם בתוך הסגירו, ואפילו קודם שנראה לכהן. וכן הוכיח החזון